

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

15.02.2017

Херсон

№ 2/7-рк/к

ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ»
вул. Театральна, 32, м. Херсон, 73000

Про вжиття заходів щодо усунення причин та умов вчинення дій, що мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), розглянувши заяву ТОВ «Механічний завод» від 07.12.2016 № 9/431 (вх. №2-27/78 від 08.12.2016) щодо необґрунтовано завищених, на думку заявника, тарифів товариство з обмеженою відповідальністю «ТРАНЗИТ ЮГ» (надалі – ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ») на послуги спеціально обладнаного майданчика у зоні прибуття, пов'язані з проходженням необхідних митних процедур, встановила наступне.

Дослідженням встановлено, що відповідно до свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи № 722165, товариство з обмеженою відповідальністю «ТРАНЗИТ ЮГ» (73000, м. Херсон, вул. Театральна, 32, код ЄДРПОУ 32618444) (надалі – ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ») зареєстроване Виконавчим комітетом Херсонської міської ради 12.09.2003. Згідно зі статутом (в редакції 2012 року) ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» діє на принципах повного господарського розрахунку, самоокупності та самофінансування та має право від свого імені володіти, користуватися та розпоряджатися майном, відповідно до його призначення та предмету діяльності. Предметом діяльності ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» є, зокрема, здійснення митної брокерської діяльності (ліцензія № 039722 від 01.11.2012), організація та експлуатація митних складів, надання послуг по забезпеченню безпеки і по складуванню та зберіганню вантажів, що перевозяться та по їх митному оформленню а також діяльність, пов'язана з навантаженням та розвантаженням вантажів, зі зберіганням вантажів під час транспортування усіма видами транспорту.

Відповідно до підпункту 14 пункту 1 статті 4 Митного кодексу України, зона митного контролю – місце, визначене органами доходів і зборів в пунктах пропуску через державний кордон України або в інших місцях митної території України, в межах якого органи доходів і зборів здійснюють митні формальності. Згідно зі статтею 247 Митного кодексу України, митне оформлення здійснюється в місцях розташування відповідних підрозділів органів доходів і зборів протягом робочого часу, встановленого для цих органів. За письмовим зверненням декларанта або уповноваженої ним особи митні формальності можуть виконуватися органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів, а також поза робочим часом, установленим для них, на умовах, визначених цим Кодексом. Як вбачається з пункту 2 статті 330 Митного кодексу України, межі зон митного контролю у пунктах пропуску через державний кордон України визначаються органами доходів і зборів за погодженням з відповідними органами охорони державного кордону та адміністраціями морських (річкових) портів, аеропортів, залізничних станцій. В інших місцях на митній

території України органи доходів і зборів у зонах своєї діяльності самостійно визначають межі зон митного контролю.

Херсонською митницею ДФС прийнято рішення від 22.10.2012 № 50805/0042, відповідно до якого створюється зона митного контролю за адресою: 75100, м. Олешки (до 2016 року – Цюрупинськ), вул. Гвардійська, 123, ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ». Митним органом, відповідальним за дотримання режиму зони митного контролю визначено відділ митного оформлення «Цюрупинськ» митного поста «Херсон-центральний». Між Херсонською митницею ДФС та ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» укладено Угоду про співробітництво від 18.10.2012 № 3, відповідно до якої ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» надає у безоплатне користування Херсонській митниці ДФС приміщення, обладнання (у тому числі комп'ютерну та оргтехніку) та канали зв'язку, необхідні для здійснення роботи відповідних підрозділів митниці, що здійснюють митний контроль.

Окрім цього, ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» виділяє частину території для використання в якості місця доставки товарів транспортними засобами. Отже, приміщення надається в тимчасове безоплатне користування з метою розміщення на території ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» відділу митного оформлення «Цюрупинськ» митного поста «Херсон - центральний» для здійснення митного контролю та митного оформлення.

Відповідно до Угоди, ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» зобов'язане:

1) забезпечувати виконання положень спільних технологічних схем, що регулюють питання організації митного контролю та митного оформлення на території місця доставки товарів;

2) створити умови, необхідні для якісного здійснення митного контролю за переміщенням товарів та транспортних засобів, для чого мати в наявності:

- охорону для охорони в зоні митного контролю товарів та транспортних засобів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, приміщень митниці;

- засоби контролю товарів та транспортних засобів;

- приміщення для розміщення підрозділу митного оформлення митниці;

- розвантажувально-завантажувальну техніку та відповідних спеціалістів по її експлуатації та обслуговуванню;

- транспортні засоби, які використовуються для обслуговування місця доставки;

- протипожежні засоби;

- відповідне технічне оснащення.

3) здійснювати за власний рахунок забезпечення та утримання зазначеної матеріально-технічної бази;

4) надавати митниці на безоплатній основі приміщення, обладнання та канали зв'язку, необхідні для здійснення роботи відповідних підрозділів митниці, що здійснюють митний контроль;

5) виключити можливість вивезення за межі території вантажно-митного комплексу транспортних засобів та товарів без проведення митного контролю;

6) не створювати перешкод при здійсненні митного контролю;

7) виключити можливість доступу сторонніх осіб на територію місця доставки товарів та транспортних засобів без спеціальних доступів, що видаються за погодженням з митницею;

8) виключити можливість вилучення без дозволу на те з території місця доставки товарів, предметів і транспортних засобів, що перебувають під митним контролем та ін.

В свою чергу Херсонська митниця ДФС України, згідно з Угодою, зобов'язується здійснювати митний контроль та оформлення транспортних засобів та товарів на території місця прибуття, спільно з підприємством забезпечувати організацію та дотримання режиму, встановленого в зоні митного контролю на території місця доставки транспортних засобів та ін.

Приміщення, склади та ін. спорудами, розташовані за адресою: 75100, Херсонська область, м. Олешки (до 2016 року – Цюрупинськ), вул. Гвардійська, 123

ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» є власністю підприємства, відповідно до свідоцтва про право власності на нерухоме майно, виданого виконавчим комітетом Цюрупинської міської ради 17.12.2012.

Положенням про відділ митного оформлення «Цюрупинськ» митного поста «Херсон-центральный» Херсонської митниці ДФС, затвердженого наказом Херсонської митниці ДФС від 11.11.2016 № 456 визначено розподіл території і компетенції, в межах яких відділ митного оформлення «Цюрупинськ» здійснює функціональні повноваження, відповідно до якого, зоною діяльності відділу митного оформлення є місто Херсон, Голопристанський, Цюрупинський, Білозерський райони, місце доставки товарів транспортними засобами ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ», Херсонська область в частині митного контролю та митного оформлення транспортних засобів (номерних вузлів) за товарними позиціями 8701-8707, 8711, 8716 згідно УКЕ ЗЕД, що переміщуються через митний кордон України, фізичними особами та підлягають державній реєстрації, при ввезенні громадянами на митну територію України або надходженні на митну територію України на адресу громадян у несупроводжувальному багажу або вантажних відправленнях для вільного обігу.

Положенням про митний пост «Каховка», затвердженим наказом Херсонської митниці ДФС від 16.11.2016 № 461 визначено, що зоною діяльності митного поста «Каховка» є Бериславський, Великоолександрівський, Верхньорогачинський, Високопільський, Горностаївський, Іванівський, Каховський, Нововоронцовський, Нижньосірогозький, Новотроїцький, Генічеський райони та м. Нова Каховка Херсонської області.

Відповідно до Положення про митний пост «Скадовськ», затвердженого наказом Херсонської митниці ДФС від 11.11.2016 № 452, зоною діяльності митного поста «Скадовськ» є Скадовський, Каланчацький, Чаплинський райони Херсонської області, пункт пропуску «Скадовський морський торговельний порт» за виключенням контрольних пунктів в'їзду.

Положенням про митний пост «Херсон-порт», затвердженим наказом Херсонської митниці ДФС визначено, що митний пост «Херсон-порт» здійснює митні формальності на морському, річковому, залізничному та авіатранспорті.

Листом від 11.01.2017 вх. 2-47/648 Херсонська митниця ДФС повідомила Відділенню, що в зоні діяльності Херсонської митниці ДФС діють два підрозділи митного оформлення на які здійснюється доставка вантажу автотранспортними засобами митний пост «Каховка» та відділ митного оформлення «Цюрупинськ».

Однак наказами ДФС від 16.11.2016 № 461 та від 11.11.2016 № 452 визначені чіткі зони діяльності митного поста «Каховка» та відділу митного оформлення «Цюрупинськ».

Тобто, вищевказаним положенням Херсонської митниці ДФС, закріплено, що митне оформлення вантажів, доставлених автомобільним транспортом, що належить фізичним та юридичним особам, які знаходяться у м. Херсоні, а також транспортних засобів як товар, що належать громадянам, які постійно або тимчасово проживають на території Херсонської області, здійснюється виключно на відділі митного оформлення «Цюрупинськ».

Статтею 556 Митного Кодексу визначено, що у разі якщо митне оформлення товарів здійснюється органами доходів і зборів безпосередньо на територіях або в приміщеннях підприємств, зазначені підприємства, незалежно від форм власності та підпорядкування, зобов'язані безоплатно надавати органам доходів і зборів у тимчасове користування відповідні службові та побутові приміщення, а також обладнання, засоби та канали зв'язку.

За інформацією наданою Херсонською митницею ДФС (лист від 11.01.2017 вх. № 2-47/648) в межах своїх повноважень на підрозділах митного оформлення або в приміщеннях митниці (митний пост) надаються адміністративні послуги у відповідності до вимог Закону України від 06.09.2012 № 5203-VI «Про адміністративні послуги». При цьому до адміністративних послуг, які надає митниця не відносяться послуги щодо в'їзду, перебування у місцях митного оформлення, проведення навантажувально-розвантажувальних робіт тощо. Відповідно до статті 6 Господарського кодексу України

одним із загальних принципів господарювання в Україні є заборона незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у господарські відносини. Тому, Херсонська митниця ДФС зазначила, що не встановлює та не затверджує вартість на надання (платних або безоплатних) послуг за в'їзд та знаходження транспортного засобу на території місця доставки, послуги спеціально обладнаного майданчика, вантажні послуги та ін. Зазначене питання належить до господарських відносин між власником території, на якій знаходиться місце доставки, та суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності й відповідно не належить до компетенції митниці.

Отже, здійснення митного оформлення вантажів, доставлених автомобільним транспортом, що належать фізичним та юридичним особам, які знаходяться у м. Херсоні та транспортних засобів як товар, що належать громадянам, які проживають у Херсонській області є одним з завдань митниці (митних постів) і здійснюється органами доходів і зборів. Однак, здійснення митних формальностей неможливе без заїзду та перебування вантажу та транспортних засобів на території визначених митницею зон митного контролю. В свою чергу суб'єкти господарювання, на території яких, розміщено митний пост (зона митного контролю), як господарюючі суб'єкти встановлюють внутрішніми наказами перелік та вартість робіт і послуг, що ними надаються на території зони митного контролю та не погоджують їх з митницею, оскільки не існує такого нормативно визначеного порядку. До того ж нормативно не визначено платність/безоплатність надання послуг у відділах митного оформлення суб'єктами господарювання на територіях зон митного контролю. Таким чином, без споживання та оплати послуг, які суб'єкт господарювання надає на території зони митного контролю, фізичні та юридичні особи не мають можливості здійснити необхідні митні формальності. Крім того, в діючому законодавстві не визначено порядок та вимоги (зокрема, перелік необхідних документів, наявність матеріально-технічної бази тощо) до суб'єктів господарювання, що можуть надавати послуги, пов'язані з митним оформленням вантажів, що належить юридичним та фізичним особам, які знаходяться у м. Херсоні, Голопристанському, Цюрупинському, Білозерському районах Херсонської області та транспортних засобів як товар, що належать громадянам, які проживають у Херсонській області. Та не можливо встановити, яким чином здійснюється розподіл території і компетенції, в межах яких здійснюють функціональні повноваження підрозділи митного оформлення Херсонської митниці ДФС, що створює не прозорий порядок входу на ринок суб'єктам господарювання, які бажають надавати послуги на території зони митного контролю.

Щодо кількості оформлених митними органами вантажів, які доставлені автотранспортними засобами, Херсонська митниця ДФС (лист від 11.01.2017 вх. № 2-47/648) повідомила, що в період протягом 2015 – 2016 років митне оформлення на території відділу митного оформлення «Цюрупинськ» митного поста «Херсон-центральний» проходило 1188.811 тис. тон.

Зважаючи на те, що відповідно до положення про Відділ митного оформлення «Цюрупинськ» митного поста «Херсон-центральний» його зоною діяльності є місто Херсон, Голопристанський, Цюрупинський, Білозерський райони, то фізичні та юридичні особи, які знаходяться на цій території – власники вантажів доставлених автотранспортними засобами, можуть здійснювати митне оформлення лише у відділі митного оформлення «Цюрупинськ» Митного поста «Херсон-центральний».

Отже, враховуючи, що за період 2015 – 2016 років на території відділу митного оформлення «Цюрупинськ» митного поста «Херсон-центральний» митне оформлення пройшло 100 % вантажів доставлених автотранспортними засобами, що належать фізичним та юридичним особам, які знаходяться на території м. Херсона, Голопристанського, Цюрупинського, Білозерського районів Херсонської області, становище ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» на ринку послуг, що надаються в зоні митного контролю на території відділу митного оформлення «Цюрупинськ» митного поста «Херсон-центральний» та пов'язаних з митним оформленням вантажів, доставлених автомобільним транспортом, що належать фізичним та

юридичним особам, які знаходяться на цій території має структурні ознаки монопольного (домінуючого).

Становище ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» на ринку послуг що надаються на території зони митного контролю відділу митного оформлення «Цюрупинськ» митного поста «Херсон-центральний», розташованого на території Херсонської області, та пов'язаних з митним оформленням вантажів, що належать фізичним та юридичним особам, які знаходяться на території м. Херсона, Голопристанського, Цюрупинського, Білозерського районів Херсонської області, визначено відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Комітету № 49-р від 05.03.2002, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605.

Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного становища є ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ», що надає послуги пов'язані з митним оформленням вантажів, доставлених автотранспортними засобами, що належать фізичним та юридичним особам, які знаходяться на території м. Херсона Голопристанського, Цюрупинського, Білозерського районів Херсонської області.

Товарними межами ринку (попит-пропозиція) за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару визначено послуги пов'язані з митним оформленням вантажів, доставлених автомобільним транспортом, що належать фізичним та юридичним особам, які знаходяться на території м. Херсона, Голопристанського, Цюрупинського, Білозерського районів Херсонської області.

Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» є послуги пов'язані з митним оформленням вантажів доставлених автомобільним транспортом, що належать фізичним та юридичним особам, які знаходяться на території м. Херсона, Голопристанського, Цюрупинського, Білозерського районів Херсонської області.

Територіальні межі ринку – м. Херсон, Голопристанський, Цюрупинський, Білозерський райони Херсонської області.

Споживачами послуг пов'язаних з митним оформленням вантажів, у зоні митного контролю є фізичні та юридичні особи, які знаходяться на території м. Херсона, Голопристанського, Цюрупинського, Білозерського районів Херсонської області і, яким необхідно здійснити митні формальності.

Бар'єри входу на ринок. Адміністративний бар'єр входу на ринок, що пов'язаний з розподілом органом доходів і зборів території і компетенції, в межах яких здійснюють функціональні повноваження підрозділи митного оформлення, з визначенням території, на якій вони розташовані та створенням зон митного контролю. Іншим бар'єром є обов'язкова наявність у суб'єктів господарювання, зокрема матеріально-технічної бази та належних умов, що забезпечують надання митними органами послуг митного оформлення.

Часовими межами ринку визначено період протягом 2015 -2016 років.

Листом від 11.01.2017 № 01 ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» надало Відділенню перелік та вартість робіт і послуг, що надаються на території зони митного контролю ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ»:

1) послуги спеціально обладнаного майданчика у зоні прибуття, пов'язані з проходженням необхідних митних процедур, для транспортного засобу (надалі –ТЗ) вантажопідйомністю понад 3 тони (використання ТЗ спеціально обладнаного майданчика, оглядової рампи, реєстрація ТЗ, зважування ТЗ, охорона ТЗ, соціально-побутові послуги). Тариф нараховується з моменту заїзду ТЗ на територію майданчика (за один ТЗ) - 800,00 грн;

2) послуги спеціально обладнаного майданчика у зоні прибуття, пов'язані з проходженням необхідних митних процедур, для транспортного засобу (надалі –ТЗ) вантажопідйомністю до 3 тони (використання ТЗ спеціально обладнаного майданчика, оглядової рампи, реєстрація ТЗ, зважування ТЗ, охорона ТЗ, соціально-побутові послуги). Тариф нараховується з моменту заїзду ТЗ на територію майданчика (за один ТЗ) - 500,00грн;

3) використання спеціально обладнаного майданчика, який знаходиться під охороною, понад одну добу (доба – будь-який час з 00.00 до 24.00 годин однієї календарної дати) -100,00 грн;

4) обслуговування ТЗ, який прибув самостійно на спеціально обладнаний майданчик у зоні прибуття як товар вантажопідйомністю понад 3 тон для виконання митних процедур (за оди ТЗ) – 300.00 грн;

5) обслуговування ТЗ, який прибув самостійно на спеціально обладнаний майданчик у зоні прибуття як товар вантажопідйомністю до 3 тон для виконання митних процедур (за один ТЗ) – 200.00 грн. та ін.

Послуги митного складу ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ»:

1) зберігання вантажу на стелажах митного складу, погонний метр на добу (доба – будь-який час з 00.00 до 24.00 годин однієї календарної дати);

2) зберігання вантажу на підлозі митного складу, квадратний метр на добу (доба – будь-який час з 00.00 до 24.00 годин однієї календарної дати).

За наданою ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» інформацією, калькуляція вартості послуг у розрізі до кожної послуги, які надаються в зоні митного контролю, розрахована відповідно до планового обсягу, витратного механізму підприємства. При цьому, плата за послугу перебування одного транспортного засобу на митному терміналі стягується ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» не за період часу, протягом якого транспортний засіб фактично перебував на ньому, а за добу.

Відділення, проаналізувавши надану ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» інформацію встановило, що за перебування транспортного засобу на території відділу митного оформлення «Цюрупинськ» митного поста «Херсон-центральний» стягувалась плата за добу, а не за фактичний час перебування, тобто стягується однакова сума як за 1 годину перебування так і за 23 години, що, є зокрема, предметом скарги заявника.

Зазначене було б неможливим за умов існування конкуренції на ринку.

Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Згідно із частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монопольним (домінуючим становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Таким чином, дії ТОВ «ТРАНЗИТ ЮГ» у вигляді встановлення та стягнення з споживачів вартості послуги з перебування одного транспортного засобу не за період часу, протягом якого транспортний засіб фактично перебував на ньому, а за добу на території відділу митного оформлення «Цюрупинськ» митного поста «Херсон-центральний» під час здійснення митних формальностей, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг, що надаються в зоні митного контролю на території відділу митного оформлення «Цюрупинськ» митного поста «Херсон-центральний» та пов'язаних з митним оформленням вантажів, що належать фізичним та юридичним особам, які знаходяться на території м. Херсона, Голопристанського, Цюрупинського, Білозерського районів Херсонської області, шляхом встановлення таких цін, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист

економічної конкуренції», адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Товариству з обмеженою відповідальністю «ТРАНЗИТ ЮГ» вжити повних і вичерпних заходів щодо усунення причин та умов вчинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом встановлення на економічно обґрунтованому рівні вартості послуг, пов'язаних з митним оформленням вантажів, доставлених автотранспортними засобами, що належать фізичним та юридичним особам, які знаходяться на території м. Херсона, Голопристанського, Цюрупинського, Білозерського районів Херсонської області на території відділу митного оформлення «Цюрупинськ» митного поста «Херсон-центральний» в залежності від фактичного часу перебування автотранспортного засобу на території відділу митного оформлення «Цюрупинськ» митного поста «Херсон-центральний».

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Відділення у 10-денний строк з дня їх отримання.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Звертаємо увагу, що відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова Відділення
голова адміністративної колегії

В.П. Василенко